

nem Lovgivningen og dels gjennem Administrationen at lette ſaa meget ſom muligt ved Bømpelſer, hvorved den gjøres ſaa beſværlig, byrdefuld og navnlig koſtbar for Staten at inddrive, at det, naar man ſer hen til, hvad Udbytte navnlig den Del af Bygningsafgiften, der blev paalagt ved Næringsfrihedens Indførelſe, giver i Forhold til, hvad det koſter Staten at inddrive den, maa ſiges, at der her er et Omraade, hvor en Reform er paatrængende nødvendig. Derimod er jeg ikke i Stand til at ſe, at Hartkornſkatterne til Staten ligge nærmest for. Smidlertid har dette Forſlag vel ingen anden Betydning, end at det efter en Forhandling her i Thinget ſtal gaa ſamme Vej ſom de mange andre Sager, og der er derfor ikke megen Inter-eſſe ved at drøfte det.

Ordføreren for Forſlagsſtillerne

(Berg): Det glæder mig, at den ſidſte ærede Læſer dog ikke vilde negte, at det var Ordføreren for Forſlagsſtillerne's Mening, at denne Sag ſkulde tages alvorlig, og anerkjendte, at det var Mere end et Demonſtrationsforſlag. Det forekommer mig ogſaa, at jeg i min Motivering har paapeget, hvorledes dette Ved paſſer godt ind i en forſtandig Reform af hele vort direkte og indirekte Statteveſen, og meget godt kunde forsvares, ſet fra en ſparſommelig, ſelvfølgelig lovlig ført, Statshusholdning. — Til det ærede Medlem for Weile Amts 5te Valgfreds (Bertelſen), ſom var ſaa ivrig mod denne Lov, ſtal jeg ſige, at det forekommer mig, at han for en ikke uvæſentlig Del har miſforſtaet Loven. Det er jo en Selvfølge, at denne lille Lov ikke kan befatte ſig med Regler om, hvem der ſtal ſvare Skat; diſſe 3½ Linie i § 1 kunne med andre Ord ſelvfølgelig ikke erſtatte en Lov om mellemkommunal Beſtattung. Det er jo en Sag for ſig, der maa komme aldeles uafhængig heraf, og naar den kommer, ſaa haaber jeg, at han ogſaa maa kunne ſaae Herrerne til Friſenvold og Barritſkov beſkattede efter Formue og Leilighed. Det Regneſtykke, han lavede om, at der kunde være en Kommune, der kun havde 10,000 Kr. Budgetudgift, ſom kunde ſaae 10,000 Kr. i Erſtattung efter denne Lov (Bertelſen [Weile Amts 5te Valgfreds]: 20,000) — naa, 20,000 Kr., det forſtaar jeg ikke ganſke. Og naar han dernæſt ſagde, at ſaa forvandt aldeles al Skat paa Formue og Leilighed, da forſtaar jeg heller ikke det. Det er kun et Beviſ for, at det ærede Medlem ikke har givet ſig Tid til at tænke over det; han har havt Følelſen af, at han ſkulde være imod dette Lovforſlag, men har ikke tænkt det

igjennem. Thi hvad er Følgen, hvis f. Ex. en Kommune, der har et Budget paa 20,000 Kr., tænkes at ſaae 4—5,000 Kr. efter denne Lov — det maatte være en meget ſtor Kommune, der kunde ſaae det, det ærede Medlem har vel regnet ud, hvor meget det bliver pr. Lunde Hartkorn — ja, ſaa vilde dette Tilſtød jo gaa ind i Kommunens Kaſſe i Oktober Maaned, og naar man ſaa ſkulde til at lægge Budgettet i Løbet af Oktober Kvartal, havde man jo alſaa dette Beløb at trække fra det foregaaende Aars Budget, hvor man ingen ſaadan Subvention havde, og der vilde man ſaa efter de beſtaaende Regler lægge Halvdelen paa Formue og Leilighed. Ganſke viſt ſaae Hartkornſeierne paa denne Maade forholdsviſe Lettelſer, men de Andre ſaae ogſaa Alleſammen Lettelſer. Det ærede Medlem vilde have, at naar der f. Ex. var en Møller, der trængte til Stattelettelſer, ſaa ſkulde han gaa hen med ſin Stattebog og ſaae affrevet det Beløb, han ſkulde have ſom Stattelettelſe; men Forſlagsſtillerne have ikke tænkt paa de enkelte Stattehdere eller Hartkornſbeſiddere — der kan jo godt være en enkelt Hartkornſbeſidder, der ſlet ikke trænger til Lettelſe — de have kun tænkt paa Hartkornſbyrden i al Almindelighed. Hvis det ærede Medlem vil benegte dette, at der paa Hartkornet i Almindelighed hviler aldeles urimelige Byrder, urimelige haade efter deres Oprindelſe og efter de økonomiſke Forhold, da maa han virkelig tage anderledes fat, end han gjorde for. Naar han nævnte enkelte privilegerede Sædegaardſbeſiddere, da kan jeg ogſaa beklage, at diſſe have forſtaaet at ophobe ſig ſaa mange Lønder Hartkorn paa andre Hartkornſbeſiddere's Beſotning, men endnu er det dog ſaaledes, at den allerſørſte Del af Hartkornet er hos de almindelige Stillede, hos de almindelige Brugere, og diſſe ville alſaa ſaae den Lettelſe, Loven foreſlaar. Jeg heder alſaa om, at man ikke vil lægge Mere ind i Loven, end der ſtaar. Den vil ikke hjælpe den enkelte Mand, men Kommunekaſſen, dels for at kommunalbeſtyrelſen kan gjennemføre de Forſætter, den har, og dels for at der, hvor der er almindelig Trang til Stede, kan foretages Lettelſer i Stattebyrderne. Det er det almindelige Formaal. Faktiſt var det det Samme, om de ſit de 4½ Mill. Kr. fra Ol- og Brændevinſkatten — det er jo nok vel Meget, men hvis vi tage baade Kjøbtæderne og Landet, vil det nok blive det — faktiſt vilde det gaa i ſamme Retning. Men det forekommer mig, at der er en Forſkiel paa det at paaltigne en ny Skat, ſom gaar ud af